

Szeretném azt hinni, hogy még csak a második felvonás végén vagyunk, épp a színházi szünetben, a büfében egy whisky mellett. De lehet, hogy ez a hit is csak illúzió.

– Ferenczes István sok más kiüntetés mellett Berzsenyi- és József Attila-díjas költő, aki 2005. február 14-én a Balassi Bálint-emlékkardot is megkapta. Nagy Gáspárnak a kiüntetés átadásakor elhangzott laudációjából idézek: „...a szerelem boldog-boldogtalanságában csörtet a férfi, aki légszomj-elégiákkal, nagy erdélyi havazások ködmönébe menekíti a reményt. A szabadság-reményt, a be nem teljesült szerelem-just. Bizony, mintha csak önkéntelenül is balasiss bujdosást rajzolna a hóba a poéta-kéz, de a büntetés és bűnhődés titkos mérlegén a számlát gyönyörű versekkel egyenlíti ki.” Balassi meg a többiek öröksége persze kö-

telez, de vajon az önsorsrontó és szégyenletes december 5-e ismeretében mit várhatunk, mit remélhetünk, miben bízhatunk? A papír fölé görnyedő íróként, illetve a szellem jelzőfényeit követő olvasóként realisan mit kívánhatunk magunknak és a határok fölötti magyar irodalomnak?

– Humorérzék. December 5-öt is csak azzal lehet elviselni. Csík-szereda és Székelyudvarhely között a Hargitán, az országút mellett, egy sehová, illetve a sűrű rengetegbe vezető út, vagy ösvény mellé valaki kitett egy táblát: DECEMBER 5 utca. Olyan felszabadultan kacagtunk szerkesztő kollégáimmal, hogy az mindent megért. Különben megnyugtatam az anyaországiakat, akik az általunk való kifosztásuktól rettegtek, akik a nyugdíjacskáikat féltették egy évvel előbb, hogy nem özönlünk át 23 millió románnal

együtt. Tudniillik, nincs amiért. Sört, virslit, gulyást, halászevet, jó borokat itt is ihatunk, ehetünk. A lányaink, asszonyaink is szépek, halálosan megélhetjük szerelmeinket. Meg van minden ahhoz, hogy teljes életet éljünk, akkor minek elmenni? S egyelőre még jobb a levegő. És jobb az élet. És igazabb. Jaj, nem a színvonal, hanem a metafizikai minősége miatt. A közérzetünk miatt. Erdélyben a felemelt főnek s a szeretetnek egyelőre még nagyobb a hitele. Jó itt élni. Ennyi. Az irodalomnak – a határok fölött-alatt, ilyen, azt hiszem, azért már nincs – sem kívánhatok mást, mint ezt az olyan-amilyen, csülökért való könyökléstől mentes, jobbacsának tűnő közérzetet. Áldást a bémenőre, békét a kijövőnek – amint kapuinkra írva vagyon.

Ködöböcz Gábor

FERENCZES ISTVÁN

Télikék

1.

A Hargitán meghal a Nap.
Betöltöttem a hatvanat...
Kolindál ortodox halál...
Borban a könny lefele száll...

Túl sokat mértél, Istenem.
Öledbe hajtánám fejem.
Töredék minden. Tél velem.

2.

Csak vonszolod magad,
mint megsebzett vadász
a legyőzött vadat.
Csattog a héja-gyász...

Angyal voltál? Bukott?
Gyilkos vagy áldozat?
Meg sohasem tudod.

3.

Életem végére
zsákutcába értem.
Fölnézek az égre.
Egyszer láttam kéken.

Innen nincs előre.
Csak visszaút. Térden.
Ki a temetőbe.